

ביאורים בספר התניא

ביאורים והעשרת ההתבוננות בספר התניא

לפי סדר השיעור היומי

ערוכים מכל כתיב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א מה"מ

יום א (ה אדר"ר)

**"והשנית כד אתכפיא הס"א בעודה בתקפה וגבורתה ומגביה עצמה כנשר ומשם מורידה ה'
באתערותא דלתתא ע"י הבינונים"**

ומ"ש במ"א שכוונת ההתהוות היא בשביל הגילוי, אין הכוונה לבחינת הגילויים, אלא הכוונה היא להתגלות העצמות, היינו, שעצמותו ומהותו כפי שהוא מצד עצמו יהיה בגילוי (עד כמה ששייך ענין הגילוי בעצמותו). וענין גילוי העצמות (שלמעלה מבחינת הגילויים) אפשר להיות בעוה"ז דוקא, וכמ"ש בתניא שכך עלה ברצונו שיהיה נח"ר לפניו ית' כד אתכפיא סט"א כו', והיינו שבעוה"ז יהיה התגלות העצמות, וכו'.

(סה"מ תשי"ט עמ' פט)

יום ג (ז אדר)

"וז"ש רז"ל אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין אותו הרבה מלמעלה"

והקב"ה עוזרו, ע"י תוספת ברכתו של הקב"ה, ובפרט כאשר "מקדש את עצמו מעט מלמטה", שאז "מקדשים אותו הרבה מלמעלה" הרבה יותר מכפי שיכול לשער.

(התוועדויות תשי"ז ח"א עמ' 258)

יום ד (ח אדר)

פרק כח

"ושאר מהשבות זרות"

שמצד המחשבות והדיבורים הלא טובים, הנה מזה בא גם למעשה לא טוב, שזהו הקנה דקו"ף שיורד למטה, ולא זו בלבד שהאותיות דמח"ז ודב"ט הם חסרון מצ"ע, אלא עוד זאת, שהם עושים גרעון גם בכללות עבודתו, וכמו שפירש הרב המגיד ע"פ לא רגל על לשונו, שהאותיות דמח"ז ודב"ט (לא רק דיבורים האסורים, כמו לה"ר ורכילות, אלא גם אותיות של דב"ט), הם הולכים רגל ומקטרגים על כל עבודתו, וזהו לא רגל על לשונו, שנזהר שלא יהיו ענינים המקטרגים עליו.

(סה"מ תשי"ח עמ' קיג)

"כי המתאבק עם מנוול מתנוול ג"כ"

בסדר הנהגת מלחמה יש ב' שיטות:

(א) כל זמן שהשונא אינו מתנפל, אין עושים כנגדו כלום, ורק כאשר השונא מתחיל להתנפל על העיר ויושביה, אזי לוחמים כנגדו בכדי להגן על העיר. וזוהי מלחמת הגנה.

(ב) אין מחכים עד שהאויב יתחיל להתנפל, אלא מתקדמים ועורכים מלחמה עם האויב. וזוהי מלחמת תנופה. ושתי מעלות במלחמת תנופה על מלחמת הגנה:

(א) בכל מצב יש צד חזק וצד חלש. כאשר האויב מתחיל במלחמה, בוחר אצל עצמו הצד החזק, ואצל שכנגדו – הצד החלש, "כל הנחשלים אחריו", ושם עורך את ההתקפה ומנהל את המלחמה, לאחרי שבחר לעצמו את הזמן היותר נוח עבורו. אמנם, במלחמת תנופה, אפשר לבחור אצל עצמו הצד החזק, ואצל האויב – הצד החלש.

(ב) בכל מלחמה, גם כאשר מנצחים בה, מהרסים ומאבדים דבר-מה, שכן, המתאבק עם מנוול מתנוול כמותו. מלחמה – קשורה עם חורבן, לכל-הפחות במקצת ובמקום אחד. ובפרט שבשעת חירום אי אפשר להנהיג בטוב את משטר הנהגת המדינה כמו בשעת שלום. אמנם, כאשר הולכים במלחמת תנופה, אזי אפשר לסדר בתחילה היטב את כל הנהגת המדינה, באופן שהמלחמה לא תבלבל כלל להנהגה. ופעולת החירום שמצד הקרב תהיה בשטח האויב.

(התוועדויות תשי"ז ח"א עמ' 61)

כאשר מתעסקים עם שוטה (באיזה קו שיהיה, אפילו בקו של דחיה כו'), הרי, נוסף לכך שחבל על הזמן, ומה גם שאין צורך לדחות את החושך ע"י התעסקות ("דורך פֶּאָרקען זיך") עם החושך, כיון שיכולים לדחותו אפילו ע"י "מעט אור", ועאכ"כ ע"י ריבוי אור – הנה עוד זאת, בנוגע לשוטים יש צורך בזהירות, כמובן מדברי המשנה ש"פגיעתן רעה, החובל בהן חייב והם שחבלו באחרים פטורין"...

ומה שגרוע עוד יותר, והוא העיקר – ש"המתאבק עם מנוול מתנוול ג"כ", כך שבשעה שהמתאבק עם שוטה, עלול להתדבק בו משהוא.

(התוועדויות תשי"ז ח"ב עמ' 47)

יום ה (ט אד"ר)

פרק כט

"אשר לפעמים ועתים רבים יש להם טמטום הלב שנעשה כאבן ולא יכול לפתוח לבו בשום אופן לעבודה שבלב זו תפלה וכו'"

ישנם כמה עצות לתקן שלא יהיה לבו כלב האבן, אלא שיהיה לו לב בשר, ועצות אלו הם בידו של האדם. והענין בזה, דהנה, העצה לטמטום הלב היא כמאמר הזהר אעא דלא סליק ביה נהורא מבטשין ליה, גופא דלא סליק ביה נהורא דנשמתא מבטשין ליה וינהיר, והיינו עי"ז שיתבונן במעמדו ומצבו במה הוא מונח (אין וואס ער ליגט), אשר כל ענינו הוא רק באכילה ושתייה, והוא כבהמה ממש שכל ענינה הוא באכילה ושתייה ואינה יודעת מענין אחר כלל, וכל החילוק אינו אלא שהבהמה אוכלת חציר (היי) והוא אוכל מאכלים אחרים, אבל כל ענינו ועסקו הוא באכילה ושתייה או איך להשיג עניני האכילה ושתייה, וא"כ הרי הוא כבהמה ממש, תמורת זה שהיה צריך לזכך את עצמו ולהגיע לאיזה מדריגה (האַלטן באַ אַ מדריגה). והגם שמבואר בכ"מ, וגם במאמר הקודם, שהעבודה לא צריכה להיות בשביל עצמו, כדי לגלות אור בנפשו, כי אם בדרך קבלת עול, לעשות נח"ר לו ית', מ"מ, הנה בתחילת העבודה, ובפרט בכדי לינצל מהרע, יכול לעשות חשבון בנפשו שהוא צריך לעלות במדריגות כו', כמבואר בענין ת"ח צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית כו' ומעטרא ליה כי סאסא לשבולתא. וזהו"ע מבטשין ליה, שע"י ההתבוננות במעמדו

ומצבו יתמרמר מאד בנפשו, דמרירות זו היא בחלל השמאלי, ועי"ז הנה אח"כ תהיה שמחה בנפשו בחלל הימני, ויהיה לו לב בשר. ויש עוד עצה לטמטום הלב, והיא ע"י ההתבוננות בענינים נעלים, והיינו, דמאחר שבמוחו הוא משיג השגה אלקית ונקלטת אצלו ההשגה, אלא שלבו הוא מטומטם, אבל במוחו שייך הוא להשגה, לכן כאשר יתבונן בהפלאות אוא"ס ובענינים נעלים בכלל, הנה ריבוי האור יבקע (עס וועט דורכשפאלטן) גם את לב האבן, והיינו שע"י הדעת שהוא מפתחא דכליל שית יתקן את מדותיו עכ"פ בנוגע למחשבה דיבור ומעשה. ויש עוד עצה לטמטום הלב, והו"ע אמירת אותיות התורה, דתורה אור היא בחינת החכמה, הנה אור החכמה דתורה יגיע גם בלב האבן, שגם לב האבן המס ימס.

(סה"מ תשט"ז עמ' קנט, קס)

"דאמר רב מתיבתא בגן עדן"

כללות הענין דג"ע קשור עם לימוד התורה – כי קיום המצוות שייך רק בעוה"ז ולא בג"ע, משא"כ לימוד התורה שייך גם בג"ע, כפי שמצינו שיש מתיבתא דרקיעא, מתיבתא דשמיא, מתיבתא דקוב"ה וכו'.

(התוועדויות תשמ"ב ח"א עמ' 389)

"ועל נפש האלהית שבו נאמר נשמה שנתת בי טהורה היא שנתת בי דייקא מכלל שהאדם עצמו איננו הנשמה הטהורה"

הנה בנשמת האדם כתוב נשמה שנתת בי טהורה היא, שהיא בבחינת טהורה, ולמעלה יותר, כפי שהיא בבחינת נתת, ולמעלה יותר, שנש"י עלו במחשבה, והיינו במחשבה הקדומה דא"ק, ושם גופא הם בבחינה עליונה שבמחשבה, שזהו הדיוק עלו במחשבה.

(סה"מ תשי"ח עמ' רפד)

✳

ישראל הם מבחינת אצילות, כמאמר כל נשמתא ונשמתא קיימא בדיוקנאה קמי מלכא קדישא, דמלכא קדישא הוא בחינת ז"א דאצילות, סוף עולמות הא"ס, וכאו"א מישראל, גם הפחות שבפחותים, אומר נשמה שנתת בי טהורה היא, וישראל נקראו בשם יונתי, וכתוב בהו קומי לך, לשרשך ומקורך וכו'.

(סה"מ תשי"ח עמ' רצז)

✳

אך הענין הוא, דהנה אנו אומרים נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי, אתה בראתה קאי על הנשמה כמו שהיא בבחינת בריאה, התחלת המציאות, וטהורה היא קאי על הנשמה כמו שהיא למעלה מבחינת בראתה, היינו שאינה בבחינת מציאות עדיין, וזהו"ע הטהרה, שלא זו בלבד שאין בה לכלוך, אלא שאינה שייכת לכלוך כלל. וכמו שמצינו גבי סכך, שלא מספיק מה שלא קיבל טומאה בפועל, אלא צריך להיות באופן שאינו ראוי כלל לקבל טומאה. וכמו"כ הוא הפירוש דטהורה היא, שאי אפשר ולא שייך כלל שיהיה בה איזה לכלוך. וקאי על בחינת הנשמה כפי שלא באה עדיין לכלל מציאות, והיינו, דכאשר הנשמה היא בבריאה הרי היא בבחינת אפשרות המציאות, והרי ענין המציאות מסתיר על בחינת כעצם השמים לטהר, אל כאשר הנשמה היא בבחינת טהורה היא, אין בה גם אפשרות לענין של מציאות.

(סה"מ תשי"ט עמ' לא)

עלונים אלו אי"ה יאוגדו לכדי ספר עם סיומו של מחזור לימוד השיעור היומי בתניא.
הערות והארות ותיקוני שגיאות הדפוס, יתקבלו בברכה.

בסייעתא דשמיא יצא לאור
ספר "ביאורים בספר התניא"
הכולל ביאורים והעשרת ההתבוננות בספר התניא
ערוכים מכתבי כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
כרכים א, ב – מחזור ראשון
כרכים ג, ד – מחזור שני
כרך ה-לקוטי אמרים מחזור שלישי
להזמנות: 0527155039

יחי אצותנו מורתנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקבלת העלון ישירות לדוא"ל: A770@012.net.il